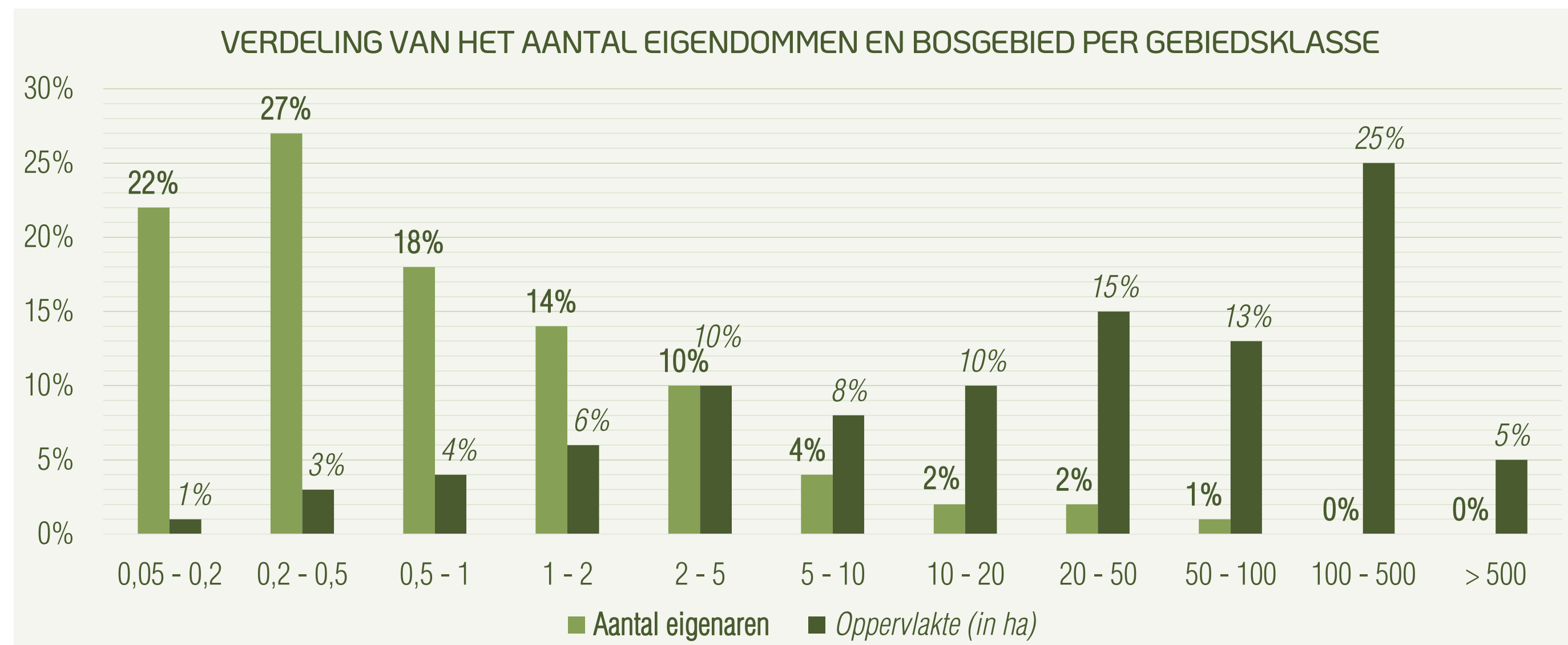

FOREST ASSOCIATION PROJECT VAN HET PAYS DES TIGES ET CHAVÉES

Door de Cellule d'Appui à la Petite Forêt Privée :
Corentin Cools et Vincent Colson

CONTEXT VAN HET PROJECT

Het Waalse bos strekt zich uit over 557.909 ha waarvan 50,6% eigendom is van particuliere eigenaars. Er zijn 83.848 particuliere eigendommen waarvan 91% minder dan 5 ha groot zijn. De gecumuleerde oppervlakte van deze kleine eigendommen is niet verwaarloosbaar op de schaal van Wallonië want ze vertegenwoordigen 24% van de particuliere bosoppervlakte. De versnippering brengt bepaalde belemmeringen mee voor het bosbeheer, hoofdzakelijk met betrekking tot het gebruik van het hout. Bovendien hebben de nieuwe generaties eigenaars niet dezelfde banden als hun voorgangers met hun eigendommen en met andere eigenaars.

DE FRANSE ASSOCIATIONS SYNDICALES LIBRES DE GESTION FORESTIÈRE : EEN MODEL DAT OOK IN WALLONIË KAN WORDEN TOEGEPAST ?

Op basis van de grensoverschrijdende vergelijking van de verschillende groeperingsvormen, heeft de Cellule d'Appui in Frankrijk een organisatie ontdekt die interessant kan zijn voor de Waalse context: de Associations Syndicales Libres de Gestion Forestière (ASLGF).

De ASLGF is een groeperingsmethode die de communicatie tussen de eigenaars wil bevorderen en de groepsbeheeractiviteit wil bekijken in de tijd. Er wordt een gezamenlijk beheersplan opgesteld voor alle percelen die zich bij de vereniging hebben aangesloten. De ASLGF's maken bovendien de ontwikkeling van gemeenschappelijke voorzieningen mogelijk (opslagplaatsen, wegen, enz.). Het belangrijkste voordeel van de ASLGF's is dat het om een vereniging van percelen en niet van eigenaars gaat. Dit betekent immers dat in geval van een verkoop of erfenis, de nieuwe eigenaar automatisch en verplicht lid is van de vereniging, wat een zekere stabiliteit van de groepering in de tijd en een coherent beheer garandeert. Bovendien behouden de eigenaars hun eigendomsrechten op de percelen.

Er werd een juridisch studie uitgevoerd om dit concept in Belgisch recht om te zetten. Daaruit kwam echter naar voren dat er in België geen vergelijkbaar rechtsinstrument voor de Franse association syndicale is. Het verhindert echter niet dat een groep eigenaars een vereniging kan oprichten (vzw) om activiteiten te ontwikkelen die vergelijkbaar zijn met die van de Franse ASLGF's.

HET INTERREG-PROJECT FORÊT PRO BOS

Het Interreg V-project Frankrijk-Wallonie-Vlaanderen "Forêt Pro Bos" (2016-2020) interesseerde zich onder andere voor de ontwikkeling van nieuwe manieren om boseigenaars te groeperen. De partners van deze actie zijn de Centres Régionaux de la Propriété Forestière Grand-Est en Hauts-de-France, de Bosgroep IJzer en Leie voor Vlaanderen en, in Wallonië, de Cellule d'Appui à la Petite Forêt Privée.

Deze verschillende organisaties hebben hun respectievelijke ervaringen op het gebied van groepering gedeeld. Concreet was een van de eerste stappen van de actie het vergelijken van de bestaande groeperingstools in de verschillende regio's. Elke partner kon vervolgens deze vergelijking gebruiken om nieuwe soorten groeperingen in zijn actiegebied te testen of ontwikkelen.

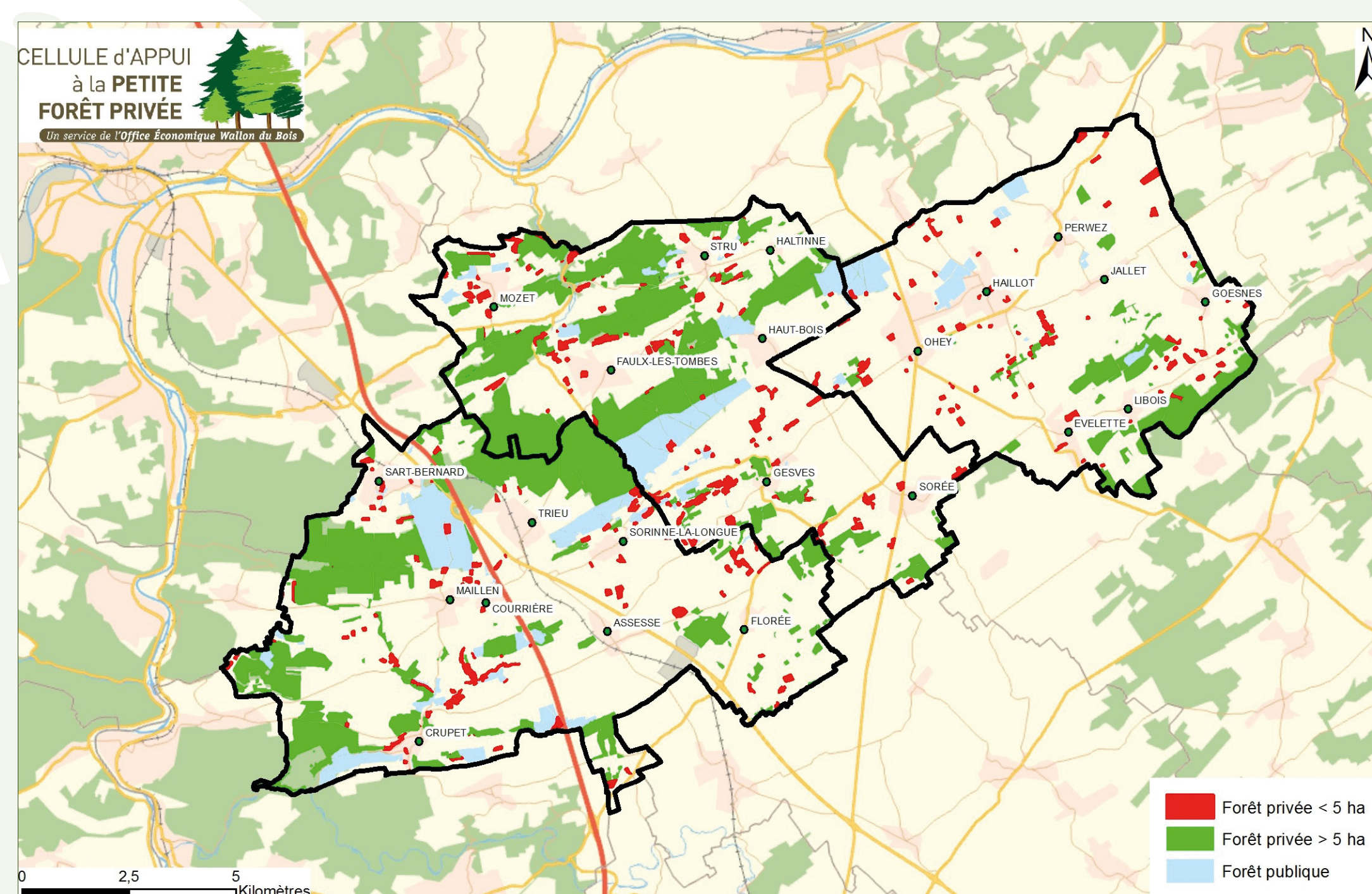
IMPLEMENTATIE

In een gebied dat de gemeenten Gesves, Assesse en Ohey omvat, werd een test op ware grootte opgezet. Dit gebied bestaat voornamelijk uit loofbossen, verspreid in een landbouwgebied. Al meer dan 3 jaar geniet het van acties ten gunste van privébossen, via de Groupe d'Action Locale «Pays des Tiges et Chavées» en de Cellule d'Appui die daar in 2016 een actie voor gegroepeerd bosbeheer heeft uitgevoerd (verkoop van hout en herbebossingswerkzaamheden).

De eigenaars van bospercelen in deze drie gemeenten werden in mei 2019 uitgenodigd op een vergadering om het idee van groepering te bespreken. Er waren zo'n twintig eigenaars aanwezig die interesse toonden om een vereniging op te richten.

De groepering bestond in eerste instantie uit bezoeken aan eigendommen waarbij de eigenaar zijn bos aan de andere leden van de vereniging voorstelde en vertelde over de eventuele problemen, de realisaties uit het verleden en toekomstige interventies. Deze bijeenkomsten werden voorafgegaan door een gesprek tussen de eigenaar en een technicus van de Cellule d'Appui om voor de bezochte percelen een "road map" (flexibele planning van de kap en werkzaamheden) op te stellen. Na deze bezoeken werd elke eigenaar op de hoogte gebracht van de situaties die door de andere eigenaars werden vastgesteld en kon hij indien nodig nadenken over gegroepeerde werkzaamheden en verkopen.

Er werd een handvest opgesteld waarin de werking van de vereniging werd beschreven en 10 eigenaars, voor in totaal meer dan 70 ha, beslisten om zich voor een periode van 5 jaar te engageren. Momenteel hebben de eigenaars van Gesves-Assesse-Ohey onderlinge contacten om hun ervaringen te delen, maar niet met het oog op een gegroepeerd beheer. De verkoop van overschotten van brandhout of geïsoleerde populieren is echter een eerste stap om het belang van het gegroepeerd beheer te tonen.

CONCLUSIE

Als de oprichting van deze bosbouwvereniging, bevestigd door de ondertekening van een toetredingshandvest, een concretisering van de projectdoelstellingen is, zal dit echt een succes zijn als ze na afloop van het project blijft bestaan en groeien. In de komende jaren zal dus voortdurend begeleiding van de Cellule d'Appui en van de GAL nodig zijn.

Anderzijds wil de Cellule d'Appui à la Petite Forêt Privée het concept ook testen in Ardense gemeenten waar de opstelling van een gemeenschappelijk programma voor de kap en werkzaamheden meer gerechtvaardigd is gezien de oppervlakte van de versnipperde massieven en soorten bestanden (vooral naaldplantages). De gemeente Vielsalm, die al genoot van verschillende gegroepeerde beheersacties van de Cellule d'Appui, is een doelgebied. Andere gebieden, vooral de natuurreservaten, hebben zich ook kandidaat gesteld om dit soort vereniging van boseigenaars te testen.

Deze projecten van bosbouwverenigingen worden uitgevoerd in samenspraak met de spelers van de Waalse privéboswereld (Koninklijke Belgische Bosbouwmaatschappij, syndicat de propriétaires NTF, Nationale Federatie der Bosbouwexperten).

De implementatie van deze nieuwe tool voor het groeperen van eigenaars is een concrete realisatie van het Interreg-project Forêt Pro Bos in dienst van het Waalse bosbeleid ten gunste van de privébossen.